

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 876
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 47
Ημερομ. Κατάθεσης: 16/11/2022

Αθήνα, 16 Νοεμβρίου 2022

ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς

Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.
Ανάπτυξης και Επενδύσεων

ΘΕΜΑ: Απαιτούνται απαντήσεις στα κρίσιμα ερωτήματα των εργαζομένων στα Ερευνητικά Κέντρα – Ιδρύματα (ΕΛΚΕΘΕ, Εθνικό Αστεροσκοπείο κ.λ.π) σχετικά με την υλοποίηση του μετεωρολογικού συστήματος «ΤΑΛΩΣ».

Σύμφωνα με δημοσιεύματα τον Σεπτέμβριο του 2022 υπεγράφη μνημόνιο συνεργασίας για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στον χώρο της ναυτιλίας και προγραμματική σύμβαση για την υλοποίηση έργου που αφορά στην ακριβή πρόβλεψη καιρικών φαινομένων και με προϋπολογισμό 30 εκ ευρώ, μεταξύ του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Ιδρύματος Έρευνας και Τεχνολογίας (ΙΤΕ). Κατά την υπογραφή του μνημονίου και της προγραμματικής σύμβασης, ο Υπουργός δήλωσε ότι «Το πρόγραμμα “Τάλως” είναι ένα καινοτόμο πρόγραμμα του οποίου την υλοποίηση αναλαμβάνει το ΙΤΕ και καλύπτει ένα σημαντικό κενό στην ενίσχυση ασφαλείας στις θάλασσες, διότι λόγω της κλιματικής αλλαγής, έχουμε να αντιμετωπίσουμε ακραίες καιρικές συνθήκες» και πρόσθεσε ότι το μνημόνιο συνεργασίας θα προσφέρει σημαντικά εργαλεία για την ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας. Ο Πρόεδρος του ΙΤΕ δήλωσε ότι θα εξασφαλιστεί ένα καινοτόμο σύστημα το οποίο θα παρακολουθεί τα καιρικά φαινόμενα σε όλο τον χώρο του Αιγαίου και ότι πρόκειται για μια επένδυση 30 εκ ευρώ, η οποία θα προσφέρει πληροφορίες που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την προστασία της ναυτιλίας και την πρόβλεψη των καιρικών φαινομένων ενώ ανέφερε ότι «Ήδη προχωράμε στις σχετικές ενέργειες για τη συμβασιοποίηση. Θα λειτουργήσουν τρεις κόμβοι, ένας στην Κρήτη, ένας στα Δωδεκάνησα και ένας στα Αντικύθηρα. Είμαστε στη διαδικασία να προωθήσουμε το σχετικό υλικό και εκτιμώ ότι το έργο θα ολοκληρωθεί μέσα στο 2023».

Προφανώς, κάθε έργο που αφορά την ασφάλεια στον τομέα της ναυσιπλοΐας, της αποτελεσματικότητας της έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα και της ασφάλειας λιμενικών εγκαταστάσεων δεν μπορεί παρά να θεωρείται σημαντικό τηρουμένων πάντα των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης για την υλοποίησή του.

Ένα σημαντικό ζήτημα που δημιουργεί μάλιστα εύλογες απορίες αφορά την παντελή απουσία ερευνητικών φορέων όπως το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ) και το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (ΕΑΑ), που είναι γνωστό ότι διαθέτουν πολύτιμη και πολύχρονη εμπειρία στο συγκεκριμένο αντικείμενο, από το εγχείρημα αυτό. Οι φορείς αυτοί, ως γνωστόν, έχουν ήδη αναπτύξει σχετική τεχνογνωσία, λειτουργούν υποδομές και έχουν εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό σε θέματα που αφορούν το θαλάσσιο και

ατμοσφαιρικό περιβάλλον, πολύ δε περισσότερο σε ζητήματα επιχειρησιακής παρακολούθησης και πρόγνωσης καιρού και κυματισμού.

Στο από 7/11/2022 κοινό δελτίο τύπου του Πανελλήνιου Συλλόγου Εργαζομένων ΕΛΚΕΘΕ, του Συλλόγου Ερευνητών ΕΛΚΕΘΕ του Συλλόγου Εργαζομένων στο Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών του Συλλόγων Ερευνητών/ΕΛΕ στο Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Εργαζομένων στα Ερευνητικά Κέντρα-Ιδρύματα αναφέρουν ότι στις αρχές Σεπτεμβρίου 2022, τόσο το προσωπικό όσο και οι διοικήσεις των ΕΛΚΕΘΕ και ΕΑΑ ενημερώθηκαν από τα Μέσα Ενημέρωσης για την υπογραφή προγραμματικής συμφωνίας μεταξύ του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και του Δ/ντη του ΙΤΕ και θέτουν μια σειρά από καίρια ερωτήματα:

- Δεν υφίστανται σήμερα συστήματα παρακολούθησης και πρόγνωσης των καιρικών φαινομένων και του θαλάσσιου κυματισμού σε Αιγαίο και Ιόνιο; Αν ναι, τότε ποια είναι η αναγκαιότητα ανάπτυξης ενός νέου συστήματος;
- Υπήρξε αξιολόγηση από πλευράς ΥΝΑΝΠ των υπάρχοντων συστημάτων και αποφασίστηκε ότι χρειαζόμαστε τη δημιουργία καινούργιων; Εάν ναι, τότε με ποια κριτήρια έγινε αυτή η αξιολόγηση;
- Με ποια κριτήρια το ΥΝΑΝΠ ανέθεσε ένα τόσο σύνθετο έργο σε έναν φορέα (ΙΤΕ), ο οποίος αν και έχει εξαιρετική θέση στον ερευνητικό ιστό της χώρας, δεν διαθέτει την πολύχρονη εμπειρία την οποία διαθέτουν οι ερευνητικοί φορείς ΕΛΚΕΘΕ & ΕΑΑ, οι οποίοι έχουν ήδη αναπτύξει σχετική τεχνογνωσία, λειτουργούν υποδομές και έχουν εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό σε θέματα που αφορούν στο θαλάσσιο και ατμοσφαιρικό περιβάλλον, πολύ δε περισσότερο σε ζητήματα επιχειρησιακής παρακολούθησης και πρόγνωσης καιρού και κύματος;
- Ποια θα είναι επομένως η συμβολή του ΙΤΕ στο έργο αυτό;
- Πώς δικαιολογείται το εμβληματικό ποσό των 30 εκατομμυρίων και πώς είναι δυνατόν ένα τόσο σύνθετο και πολύ υψηλού κόστους έργο με προμήθειες, εγκαταστάσεις, δικτύωση, ανάπτυξη, αξιολόγηση και λειτουργία προγνωστικών μοντέλων, να υλοποιηθεί σε μόλις 15 μήνες (τέλος 2023) από σήμερα, όπως έχει αναφερθεί στα ΜΜΕ;
- Ποιος φορέας και με ποιο κόστος και επιχειρησιακή εμπειρία θα αναλάβει τη λειτουργία και συντήρηση του συστήματος μετά την εγκατάστασή του;
- Ποιος φορέας θα λειτουργεί τους τοπικούς κόμβους και τα όργανα μετρήσεων, θα λειτουργεί τα συστήματα πρόγνωσης καιρού, ανέμου και κυματισμού, τα οποία προϋποθέτουν ισχυρά υπολογιστικά συστήματα και, το σημαντικότερο, συνεχή παρακολούθηση και βελτίωση από ειδικευμένους μετεωρολόγους και ωκεανογράφους για τη λειτουργία τους;

Περαιτέρω, σχετικά με το οικονομικό μέρος του εν λόγω προγράμματος οι εργαζόμενοι σε ΕΛΚΕΘΕ και ΕΑΑ, επισημαίνουν ότι το σύστημα ΠΟΣΕΙΔΩΝ του ΕΛΚΕΘΕ (<https://poseidon.hcmr.gr>), ένα από τα σημαντικότερα συστήματα παρακολούθησης και πρόγνωσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος στην Ανατολική Μεσόγειο, έχει χρηματοδοτηθεί με 24 εκατομμύρια ευρώ συνολικά σε βάθος 20ετίας ενώ αντίστοιχα, το ΕΑΑ ανέπτυξε και λειτουργεί το πυκνότερο δίκτυο μετεωρολογικών σταθμών στην Ελλάδα, καθώς και εξειδικευμένες υπηρεσίες πρόγνωσης καιρού υψηλής ανάλυσης με έμφαση στον ακραίο καιρό (<https://meteo.gr>) με συνολική χρηματοδότηση από εθνικούς, ευρωπαϊκούς και ιδιωτικούς πόρους 7 εκατομμυρίων ευρώ την τελευταία 20ετία. Τέλος, οι εργαζόμενοι καταγγέλλουν ότι τα αιτήματα ΕΛΚΕΘΕ και ΕΑΑ για τη συντήρηση και αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών που μπορούν, εκτός των άλλων, να υπερκαλύψουν τις ανάγκες της χώρας για προγνώσεις ακραίου καιρού και θαλάσσιου κυματισμού, συμβάλλουν τις τελευταίες δεκαετίες στη βελτίωση του επιπέδου της ασφάλειας της ναυσιπλοΐας, στην έρευνα και διάσωση στη θάλασσα, στη βελτίωση της ασφάλειας λιμενικών εγκαταστάσεων, κ.ά., δεν έχουν βρει καμία ανταπόκριση από την πλευρά της Πολιτείας και του αρμόδιου Υφυπουργού, με αποτέλεσμα να απειλείται άμεσα η λειτουργία τους.

Σε ένα τόσο σημαντικό ζήτημα, όπως η ασφάλεια της ναυσιπλοΐας και η προστασία από έντονα καιρικά φαινόμενα στο πλαίσιο της κλιματικής αλλαγής, θα περίμενε κανείς από το αρμόδιο υπουργείο αλλά και το καθ' ύλην αρμόδιο για την έρευνα και την τεχνολογία υπουργείο να αναζητήσουν την επιστημονική υποστήριξη κάθε

αρμόδιου ερευνητικού φορέα, με εμπειρία στο αντικείμενο προκειμένου να επιτευχθεί το βέλτιστο αποτέλεσμα. Επομένως, η απουσία φορέων όπως το ΕΛΚΕΘΕ – το οποίο μάλιστα έχει υπογράψει και πρωτόκολλο συνεργασίας με το Ενιαίο Κέντρο Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής για την ενίσχυση και αναβάθμιση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων του Ε.Κ.Σ.Ε.Δ - και το ΕΑΑ καταδεικνύουν μια ελλειμματική στρατηγική για ένα τόσο σημαντικό πρόγραμμα, όσο τουλάχιστον παρουσιάζεται σύμφωνα με τα όσα έχουν δει το φως το δημοσιότητας. Από την άλλη, ένα τόσο υψηλό κόστος (30 εκ ευρώ) σε ένα τόσο σύντομο για το μέγεθος και την σημασία του έργου χρονικό διάστημα θα πρέπει να τεκμηριώνεται επαρκώς και να δικαιολογείται η σκοπιμότητα της σχετικής σύμβασης στο πλαίσιο της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Επειδή η ασφάλεια της ναυσιπλοΐας και η θωράκιση αυτής απέναντι σε ακραία καιρικά φαινόμενα στο πλαίσιο και της κλιματικής αλλαγής αποτελεί μείζον ζήτημα και η υλοποίηση οποιουδήποτε σχετικού έργου θα πρέπει να πληροί υψηλές επιστημονικές προδιαγραφές και να συμπεριλαμβάνει τους ερευνητικούς φορείς που διαθέτουν πολυετή εμπειρία και επιστημονική/ερευνητική εξειδίκευση (ΕΛΚΕΘΕ, ΕΑΑ).

Επειδή το δημόσιο λογιστικό και η αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, που εξειδικεύεται στις επιμέρους αρχές της οικονομικότητας (κόστος/όφελος), της αποδοτικότητας (κόστος/πλεονέκτημα) και της αποτελεσματικότητας (κόστος/αποτελεσματικότητα), καθορίζει συγκεκριμένο πλαίσιο εντός του οποίου η Διοίκηση οφείλει να ενεργεί κατά την πραγματοποίηση δαπανών που επιβαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό.

Επειδή ο τομέας της επιστημονικής έρευνας στη χώρα μας είναι ένας τομέας πολύπαθος και η μεταφορά της σχετικής αρμοδιότητας στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων στο πλαίσιο του νεοφιλελεύθερου δόγματος της κυβέρνησης, είχαμε προειδοποιήσει εγκαίρως και με όλους τους τρόπους ότι είναι λανθασμένη.

Επειδή τα όσα επιστημαίνουν και καταγγέλλουν οι εργαζόμενοι στο ΕΛΚΕΘΕ και το ΕΑΑ είναι πολύ σημαντικά και τα αρμόδια Υπουργεία οφείλουν να απαντήσουν.

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Πώς τεκμηριώνεται η σκοπιμότητα υλοποίησης ενός νέου προγράμματος ύψους 30 εκ ευρώ; Δεν επαρκούσαν τα υφιστάμενα συστήματα παρακολούθησης και πρόγνωσης των καιρικών φαινομένων και του θαλάσσιου κυματισμού σε Αιγαίο και Ιόνιο;
2. Για ποιο λόγο από το πρόγραμμα ΤΑΛΩΣ απουσιάζουν οι ερευνητικοί φορείς ΕΛΚΕΘΕ και Εθνικό Αστεροσκοπείο, που έχουν ήδη αναπτύξει και λειτουργούν τέτοια συστήματα και έχουν πολυετή εμπειρία στο αντικείμενο αυτό;
3. Ποιο το νομικό πλαίσιο σύναψης της προγραμματικής σύμβασης μεταξύ του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας; Πώς διασφαλίζεται η εφαρμογή των κανόνων περί δημοσίων συμβάσεων, η υποχρέωση τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης, της απαγόρευσης των διακρίσεων, της αναλογικότητας, της διαφάνειας και της μη στρέβλωσης του ανταγωνισμού;
4. Έχει προβεί το ΙΤΕ σε συμβασιοποιήσεις στο πλαίσιο εκτέλεσης της προγραμματικής σύμβασης και αν ναι σε ποιες και τι είδους (ανάδοχος, αντικείμενο, προϋπολογισμός κ.λ.π);
5. Ποια η πηγή χρηματοδότησης του εν λόγω προγράμματος; Έχει ενταχθεί σε επιχειρησιακό πρόγραμμα του ΕΣΠΑ, στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ή οποιοδήποτε άλλο πρόγραμμα/εργαλείο που χρηματοδοτείται από ευρωπαϊκούς ή αμιγώς εθνικούς πόρους;
4. Σε ποιες ενέργειες θα προβεί ο αρμόδιος Υπουργός προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες συντήρησης και αναβάθμισης των αντίστοιχων συστημάτων που διαθέτουν το ΕΛΚΕΘΕ και το ΕΑΑ, τα οποία ανταποκρίνονται στις ανάγκες για πρόγνωση του καιρού και θαλάσσιου κυματισμού, συμβάλλοντας τις τελευταίες δεκαετίες στη βελτίωση του επιπέδου της ασφάλειας της ναυσιπλοΐας, στην

έρευνα και διάσωση στη θάλασσα, στη βελτίωση της ασφάλειας λιμενικών εγκαταστάσεων κ.λ.π, έτσι ώστε να μην κινδυνεύσει η λειτουργία τους και να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη συνέχιση αυτής στο μέλλον;

Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων

Καλείται ο αρμόδιος υπουργός να καταθέσει αντίγραφα **α) του μνημονίου συνεργασίας, β) της προγραμματικής σύμβασης** μεταξύ του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας και **γ) τυχόν απόφασης ένταξης προς χρηματοδότηση** από ευρωπαϊκούς ή εθνικούς πόρους.

Οι ερωτώντες βουλευτές

Σκουρλέτης Παναγιώτης (Πάνος)

Σαντορινιός Νεκτάριος

Μιχαηλίδης Ανδρέας

Τζούφη Μερόπη

Φίλης Νίκος

Αθανασίου Αθανάσιος(Νάσος)

Αλεξιάδης Τρύφωνας

Αναγνωστοπούλου Αθανασία(Σία)

Αυλωνίτης Αλέξανδρος Χρήστος

Βαρδάκης Σωκράτης

Βέττα Καλλιόπη

Γκιόλας Γιάννης

Ηγουμενίδης Νίκος

Θραψανιώτης Μανόλης

Κασιμάτη Νίνα

Κουρουμπλής Παναγιώτης

Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)

Μπαλάφας Γιάννης

Ξενογιαννακοπούλου Μαριλίζα

Παπαδόπουλος Σάκης

Πούλου Γιώτα

Ραγκούσης Γιάννης

Σαρακιώτης Γιάννης

Σκουρολιάκος Πάνος

Σκούφα Μπέττυ

Συρμαλένιος Νίκος

Τόλκας Άγγελος

Φάμελλος Σωκράτης

Φωτίου Θεανώ

Χαρίτσης Αλέξης

Χρηστίδου Ραλλία

Ψυχογιός Γιώργος